

Norsk Munnharpeforum - Årsmelding 2021

Norsk munnharpeforum har tidligere holdt sine årsmøte i forbindelse med festivalen i september. På grunn av coronapandemien har de to siste årenes årsmøter vært avholdt som digitale møter, men fremdeles på høsten. Sist årsmøte vedtok å fortsette med digitale årsmøter som permanent løsning, men flyttet frem til våren i tråd med vanlig praksis eller i samfunnet.

Siste årsmøte ble avholdt uvanlig sent; desember 2021 og denne årsmeldingen er i veldig stor grad lik med den årsmeldingen som ble fremlagt i desember.

Generelt:

Norsk Munnharpeforum (NMF) avsluttet 2021 med 143 medlemmer, herav 4 æresmedlemmer og 14 utenlandske medlemmer. Dette er en økning på 11 medlemmer siden i fjor.

Styret har bestått av Bent Åserud (leder), Sven Håkon Jørgensen (nestleder og kasserer), Mona Ottesen (sekretær) og styremedlemmene Viggo Vestel, Karina Tangen og Reidar Ottesen.

I samsvar med vedtektene utføres styrearbeidet hovedsakelig gjennom e-post og Skypemøter. Det har vært holdt et styremøte på Gjøvik i 2020 samt rundt seks Skypemøter i året som har gått. Arbeidsinnsatsen blir ikke registrert eller rapportert, men vi tror at omlag ett årsverk er lagt ned som frivillig innsats blant medlemmene.

Klangen før fela

«Klangen før fela» er et samarbeidsprosjekt mellom Riksscenen, Kvedarforum, Norsk Lur og Bukkehornlag, Norsk Langeleikforum og Norsk Munnharpeforum. I fjor ble også representanter fra det samiske joikemiljøet og organisasjonen Juoigiid Searvi invitert med. Festivalen arrangeres annet hvert år, og en egen styringsgruppe med representanter fra alle organisasjonene har jevnlig planleggingsmøter i forkant av festivalen.

Det har ikke vært avholdt festival i 2021. Planlagt arrangement 2022 ble avlyst pga. Corona, og ble besluttet flyttet til 2023.

Munnharpefestival 2021

Årets festival gikk av stabelen på Gjøvik med om lag 35 deltakere. Det var mye usikkerhet knyttet til om det var mulig å avvikle festival i år, og endelig beslutning ble ikke tatt før de siste par ukene. Gjøvik spelmannslag hadde lite kapasitet til å forestå den tekniske delen av arrangementet, slik at NMF måtte stå for dette selv. Imidlertid fikk vi masse hjelp av våre uslitelige venner Marit Steinsrud og Stein Villa fra Gjøvik Spelemannslag, og uten dem ville det vært vanskelig å gjennomføre festivalen.

Stein Villa hadde fått tilskudd til en konsert med Tom Willy Rustad, og benyttet dette til å arrangere fredagskonserten på festivalen. Tom Willy leverte en flott konsert med allsidig folkemusikk på forskjellige instrumenter.

Det ble arrangert 3 kurs i munnharpespilling; nybegynner, litt øvet/øvet og masterclass. I tillegg ble det arrangert smikurs med 3 instruktører. Det var relativt god oppslutning på kursene.

På lørdagskonserten fikk vi solide bidrag fra Sigbjørn Høidalen, John Melhus Jim Erik Hoem Johansen og Tom Willy Rustad og for øvrig stilte mange av deltakerne opp på en fin og omfattende dugnadskonsert.

Karina Tangen hadde nydelig laget lapskaus som ble servert både på fredagskvelden og til lunsj på lørdagen.

Einar Turtum og Oddvin Horneland holdt foredrag om «Korleis oppstår lyden i munnharpa» - en presentasjon av artiklene til O. K. Ledang, «On the Acoustics of the

Systematic Classification of the Jaw's Harp" og C. J. Adkins' «Investigation of the sound-producing mechanism of the jew's harp", samt egne observasjoner og tanker.

Styret valgte å ikke avholde årsmøte på festivalen i år, men i stedet arrangere eget digitalt årsmøte.

Stein Villa gjorde film og lydopptak av alle musikalske innslag, og styret ønsker å vurdere om noen av disse kan tilgjengeliggjøres på nett.

Festivalen ble et svært billig arrangement med samlet underskudd på om lag kr. 25.000,-.

Instruksjon – kurs i smiing og munnharpe spill

Norsk Munnharpeforums medlemmer oppfordres til å bidra til å gjennomføre spillekurs når dette i forskjellige sammenhenger etterspørres rundt i landet. Kenneth Lien har, for eksempel, stilt opp på Folkemusikklagets samling på Prestfoss, og ved kurs i Molde. I Molde jobber Jim Erik Johansen og Daniel Due-Tønnessen aktivt for munnharpe miljøet. Disse aktivitetene er viktig feltarbeid, og gir folk anledning til å møte etablerte munnharpe spillere og -smeder for å lære direkte.

NMF har to sett med munnharper som lånes eller leies ut til kursdeltakere. Dette er enten til bruk på kurs i NMF-regi eller andre kurs, men instruktøren må være medlem av Norsk Munnharpeforum og undervise etter NMF sine prinsipper. Flere slike kurs er avholdt ulike steder i landet i denne perioden. Fra mars har naturligvis alle slike initiativ vært satt på vent på grunn av Coronasituasjonen.

Sven Håkon Jørgensen har i flere år vært gjestelærer ved Hjerleid Handverksskole på Dovre og undervist i smiing. Rundt ti elever har fulgt undervisningen og fullført en eller flere harper med flott resultat.

NMF har i 2021 år kjøpt 5 nye kursharper fra Bjørgulv Straume og 5 nye kursharper fra Folke Nesland.

Samarbeid med «Setesdalsfolk for oppfølging av UNESCO Setesdal»

Setesdalsmusikken og dansen har fått plass på Unescos verdensarvliste for immateriell kunst, og Agder fylkeskommune har opprettet en prosjektstilling for å promotere dette. Prosjektleder Annbjørg Lien tok kontakt med NMF for å drøfte et samarbeid omkring opplæring av lokale smeder i Setesdal. Det er Folke Nesland som skal være kursinstruktør, og det er gjennomført et kurs i oktober 2021. Det er også ønske om et nytt kurs i 2022. NMF er medarrangør og bidrar økonomisk og på andre måter. Dokumentasjon blir en del av prosjektet. Kursdeltaker Bjarne Rysstad har i ettertid startet med jevn produksjon av munnharper, og vi håper han fortsetter.

Musikkhelg på Gjøvik

Musikkhelgen 2020 og 2021 ble avlyst grunnet Koronasituasjonen. Vi lar derfor oppsummeringen fra 2019 stå.

I mai 2019 ble musikkhelgen på Gjøvik arrangert for 12. gang. Smikurset har blitt en stor suksess og en årlig tradisjon. Kurset, som er et samarbeidsprosjekt mellom Gjøvik Spelmannslag og Norsk Munnharpeforum, hadde 9 kursdeltakere og tre lærere: Alexander Sørnes, Stein Terje Mathisen og Sven Håkon Jørgensen. Vi hadde også besøk langveisfra, i form av den russiske mestersmeden Dmitri Babayev, som også deltok på kurset, og ikke minst på buskspillet – da på kontrabass – utpå kvelden. Med god veiledning var det mange som fikk inspirasjon til å fortsette med munnharpesmiinga.

Parallelt med smiinga var det kurs i spill på langeleik og langfløyte/selje fløyte, og munnharpe kurs. Lærer på munnharpe kurset var Bernhard Folkestad. Han hadde også kurs for munnharpeinstruktører, og gikk gjennom bruk av instruksjonsheftet.

Fredagen var det «krydderkonsert» med Kenneth Lien og påfølgende dugnadskonsert om kvelden. Lørdag kveld var det hyggelig samvær og buskspill på Hunn.

Ny musikkhelg går av stabelen i mai 2022.

Instruksjonsheftet:

Ansvarlige for arbeidet har vært Veronika Sømum og Bernhard Folkestad. Utforminga av heftet kan endres på kort varsel. Pr. i dag er illustrasjonene og tekstene ferdige.

Melodiutvalg er skrevet ut på noter, redigert av Reidar Ottesen. Instruksjonsheftet har fått ny bladbunad, med nye fotoillustrasjoner. Alle lytte-eksemplene er nå innspilt i G- og A-dur, og er tilgjengelig på heimesida www.munnharpe.no.

Det er nå gjort nytt opptrykk av instruksjonsheftet som deles ut på aktuelle kurs, og grunnet god omsetning må nytt opptrykk planlegges.

Informasjonsarbeid:

Munnharpa kom med fire nummer, slik det er nedfelt i vedtektene. Medlemsbladet er et viktig bindeledd i munnharpeforumet. Bladet trykker artikler om alle sider ved munnharpa og munnharpetradisjonene, både i Norge og utlandet, samt omtale av CD-er og litteratur, og ulike arrangement blir referert. Tilgang på stoff har vært jevn og god. At alt stoffet blir oversatt til engelsk er vesentlig for de utenlandske medlemmene, og det forenkler kommunikasjonen med de internasjonale munnharpeorganene. Bernhard Folkestad er ansvarlig redaktør.

Hjemmesida www.munnharpe.no har vært administrert av Einar Turtum. De siste årene har behovet for fornying av hjemmesida blitt tydeligere, og vi ser at det også kan være behov for å bytte webleverandør. Einar har signalisert at han nå ønsker å bli fritatt fra oppgaven, og Mona Ottesen har sagt seg villig til å organisere arbeidet med å etablere det nye nettstedet. Dette arbeidet er godt i gang, og ny side er nå virksom i starten av 2022. Einar fortsetter som administrator av den gamle siden så lenge denne står, mens Mona blir administrator av den nye siden.

Hjemmesida skal fylle ut informasjonsvirksomheten ved at den er bedre oppdatert enn medlemsbladet kan være, og vil også ha en god del permanent informasjon, slik som oversikt over munnharpe smeder, lydfiler, og lenker til andre nettsider. Den skal bidra aktivt til kursvirksomheten ved at lydfiler som skal distribueres i forhold til opplæring kan legges ut her. På internettsida vår skal du finne oppdatert informasjon om aktivitetene til Norsk Munnharpeforum, alt godt oversatt til engelsk for utenlandske lesere.

Domenenavnet blir det samme.

Facebookgruppa «Munnharpa» er et møtested med rask informasjonsspredning av hendelser og diverse om munnharpa. Medlemmene og andre er flinke til å legge ut informasjon og underholdende klipp. For å sikre kvaliteten på siden, valgte Styret i 2020 å innføre noen grupperegler og moderasjon i gruppa.

I oktober 2021, har antall medlemmer i gruppa passert 1200. Administratorer her er Veronika Sømum, Olav Wendelbo, Einar Turtum og Mona Ottesen.

Internasjonale kontakter:

NMF er medlem av The International Jew's Harp Society, og Svein Westad sitter i styret. Som redaktør har Bernhard Folkestad regelmessig kontakt med oversjøiske munnharpeorganisasjoner. NMF får flere henvendelser om internasjonale aktører som ønsker å komme hit for å spille. Dessverre er det de økonomiske begrensningene som hindrer oss i å ta imot flere utenlandske aktører.

Det ser nå ut til at det endelig kan bli arrangert ny internasjonal munnharpefestival. Vi har mottatt melding om at International Jew's Harp Society arrangerer kongress/festival i Berlin 27.-31. juli 2022.

Bokprosjektet:

Bokprosjektet «Munnharpa i Norge» mangler fremdeles finansiering. Til tross for flere søknader har det ikke vært mulig å få penger til prosjektet, og en realisering av prosjektet ser ut til å være vanskelig. Det er derfor bestemt at det skal jobbes for å lage en digital løsning inn til videre.

Bokprosjektets komite består av Viggo Vestel, Morten Abildsnes og Reidar Ottesen.

Ressurspersoner i miljøet som Bernhard Folkestad og Jon Melhus bidrar også i prosjektet.

Høsten 2020 kontaktet Veronika Søm styret med en ide om å bidra til at det blir laget en dokumentar om munnharpa i Norge. I tillegg kan hun tenke seg å lage en portrettserie av norske munnharpespillere og -smeder. Styret er entydig positive og mener dette lett kan bli en integrert del av bokprosjektet. Vi ønsker å bidra inn i dette arbeidet.

Feltarbeidet er nå i god gang, de første reportasjene er publisert og NMF følger prosjektet med spenning.

CD Prosjektet:

Det er i 2021 femten år siden NMF gav ut dobbelt cd'en «Fille-Vern. Gamle og nye mestre i norsk munnharpetradisjon», i samarbeid med NRK og plateselskapet Ta:lik. Mot en slik bakgrunn ønsker NMF å ta initiativ til å lage en oppfølger, der de siste femten års utvikling skal dokumenteres. Flere nye spelemenn har kommet til, og munnharpa har også i større grad enn tidligere inngått i uvante kombinasjoner og i eksperimenter, særlig blant yngre utøvere. Tyngdepunktet på cd'en vil likevel være i det tradisjonelle slåttespillet. Like fullt kan disse nye utviklingstrekkene også være spennende å få et innblikk i, ikke minst for å understreke den norske munnharpa som levende og kreativ tradisjon som hele tida er i endring. Et forslag er å igjen lage en dobbelt cd med tradisjonelt munnharpespill på den ene cd'en og «munnharpa på nye veier» på den andre.

Plateselskapet Ta:lik vil nok en gang være vår samarbeidspartner, og har lang erfaring med utgivelser i samarbeid med NRK. Dessverre ble ikke denne produksjonen ferdig til 2018- festivalen, og vi sliter enda med å finne ressurser til å få dette arbeidet i gang. Dette arbeidet impliserer selvsagt en del utgifter i form av honorar til utøverne, utgifter til layout, og til generell produksjon. Dette er gjenspeilet i budsjettet for 2022.

Det kan også nevnes at vårt tidligere medlem, Øivind Abrahamsens opptak på digitale DAT kassetter, som dekker en rekke år i NMF's tidlige historie, er levert inn til nasjonalbiblioteket for digitalisering. Når disse opptaka er digitalisert vil de naturligvis inngå i slåttetilfanget som vil kunne bli valgt ut til jubileums cd'en og eventuelle andre utgivelser. Arbeidet med digitaliseringen er i oppstarten, men er blitt betydelig forsinket som følge av pandemien. Arbeidet sees som særlig viktig som en del av NMF's opparbeiding av egne arkiver for opptak av spelemenn og slåtter. Reidar Ottesen har sagt seg villig til å lede arbeidet med å gå gjennom materialet for å identifisere slåttene og spelemennene.

Vi tar sikte på å få cd 'en ferdig til NMFs 25 års jubileum i 2023.

Forberedelser til jubileumsfestivalen 2023

15.-17. september 2023 feirer vi NMF's 25 års jubileum på Riksscenen. I den forbindelse har vi spurt to komponister om å skrive hvert sitt verk for munnharpe og eventuelt andre instrumenter. Dette vil bli urframført under konserten lørdag 16.september 2023.

Konserten vil også være en del av ny musikkfestivalen Ultima's konsertserie. Vi har fått innvilget støtte fra Det Norske Komponistfond til den ene komponisten, og sender ny søknad om støtte til den andre i løpet av kort tid.